

Datum

2010-06-04

Vår referens

Stefania Skevarp, Stig Persson

Direkttelefon

040-34 50 76, 040-34 63 44

Dnr: LB 541-10/21

Ärende: **KS-VOO-2010-00301**
Mat i ordinärt boende inom äldreomsorgen

Initierare: Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen har berett Stadsdelsfullmäktige Limhamn-Bunkeflo möjlighet att yttra sig över rapport och förslag till utveckling av mat och måltider inom ordinärt boende, samt uppskatta ekonomiska konsekvenser av föreslagen förändring.

Stadsdelsfullmäktige ska ta ställning till att ta bort begreppet matdistribution som del av biståndet. Intentionerna i socialtjänstlagen och kvalitetsplanen för kost och nutrition är att ge individanpassade insatser. Bedömningen i ärendet är att detta kan stärkas genom att ta bort begreppet matdistribution och istället erbjuda insatserna inköp/måltidsservice. Detta skulle då öppna upp för fler individuella lösningar som bättre skulle passa den enskilde.

Nedanstående definitioner är återkommande i ärendet och har följande betydelse:

Måltidsservice är en serviceinsats som kan innebära hjälp med en eller flera insatser såsom uppvärmning av mat, ta fram mat, duka, bre smörgåsar eller tillaga enklare måltid.

Matdistribution är en serviceinsats som innebär att det sker en upphandling av matlåda som levereras hem till de äldre. Matlådan upphandlas i stadsdelen och distribueras dagligen (varm mat) eller någon gång i veckan (kyld mat).

Inköp är en serviceinsats som i de flesta fall innebär inköp av livsmedel.

I Limhamn-Bunkeflo har 368 personer bistånd med matdistribution av varm mat. Hälften av dessa personer har inte matdistribution alla veckans dagar. Det innebär att det i snitt levereras c:a 250 portioner per dag från Mathildenborgs storkök. Matdistributionen av varm mat, tillagning och distribution till hemtjänsten, i Limhamn-Bunkeflo utförs detta av Förenade Care AB efter upphandling. All mat till ordinärt boende levereras till hemtjänsten för vidare transport av personalen ut till den äldre. Enligt nytt avtal from 2010-07-01 med Förenade Care AB kommer Stadsdelsfullmäktige att betala 45 kr per portion för normalkost och 48 kr för specialkost vilket innebär en subventionering med två kronor resp. fem kronor per portion eller totalt 186 tkr per år.

Fördelarna med systemet att tillaga och distribuera varm mat från ett särskilt tillagningskök är att det är specialister som lagar maten. Näringsbehovet tillgodoses och tillagningen är rationell och kräver inte en ökad bemanning för

att tillgodose alternativa inköp. De äldre inom stadsdelen har genom åren varit mycket nöjda med den varma maten.

Nackdelen med varm mat är att det krävs omfattande personella resurser under en begränsad tid kring lunch för att hålla maten varm fram tills att den äldre får sin portion. Maten måste därefter ätas omgående för att näringen ska bibehållas i maten. Upphandlad varm mat har visat sig inte främja någon större valfrihet varför resultatet av projektet LOV- matdistribution inom Södra Innerstaden blir intressant och bör ligga till grund för ett ställningstagande.

Ett av huvudförslagen i ärendet är att avskaffa matdistribution och ersätta den med måltidsservice/inköp som innefattar individuell service. Stadsdelsfullmäktige ställer sig positiv till att bistånd i form av matdistribution avskaffas och att den enskilde ges större möjlighet/delaktighet att välja hur matfrågan ska lösas. Färdig mat från affär eller restaurang är ett fullgott alternativ till matdistribution. De färdiglagade matportionerna som finns i frysdiskar anses fullvärdiga näringsmässigt. Inom stadsdelen finns ett flertal restauranger och här finns tillgång till flera större matbutiker, där det finns utbud av kylda, frysta respektive varma matportioner. Den tid som hemtjänsten idag använder till att distribuera ut varm mat kommer att behöva användas till inköp och planering, men det är osäkert om det är tillräckligt.

Stadsdelsfullmäktige anser att det är nödvändigt att se över kvalitetsplanen för kost och nutrition. Som förslag bör planen delas i två dokument, ett för normalkost och ett för specialkost. En översyn skulle eventuellt innebära att fler leverantörer visar intresse vid upphandling. Genomförs upphandling är det en fördel om den är kommungemensam. Gemensam upphandling kan innebära att Malmö stad får bättre avtal med fler leverantörer, fler alternativ och bättre avtalspriser. Specialkost föreslås dock säkras upp genom att dessa tillagas på något eller några av stadens kök.

Att gemensamma måltider ökar välbefinnandet råder det ingen tvekan om. Dock vill stadsdelsfullmäktige påpeka att det under en projektperiod inom Malmö stad inte fanns något större intresse från personer med bistånd att delta i matlag, äta på restaurang eller få sin mat lagad i hemmet. Därför bör mer fokus läggas på träffpunkter/mötesplatser med möjlighet till gemensamma måltider utifrån ett eget engagemang.

De ekonomiska konsekvenserna

Om matdistributionen tas bort för att istället övergå i måltidsservice och inköp medför det att den personal som idag delar ut matportionerna troligen måste använda tiden till inköp, hämta färdig mat från en lokal restauratör eller tillaga mat i hemmet.

Vid matlagning kommer det att krävas kontinuerlig utbildning i kost- och näringslära samt utökad stöd i samband med måltid i hemmet.

Totalkostnaden för den befintliga matdistributionen har uppskattats och finns beskriven på bilagan till 3767 tkr varav personalkostnaden uppgår till 3581 tkr och subventionerna till c:a 186 tkr.

Av de personer som idag är beviljade matdistribution som bistånd är det ca 80 % som även har bistånd till inköp. De flesta har bistånd till inköp en gång/vecka. Om matdistribution tas bort som bistånd, kan eventuellt inköp behöva utökas någon gång per vecka.

Stadsdelsfullmäktige ser positivt på förslaget att upphöra med matdistribution som biståndsinsats och därmed öppna upp för en större valfrihet för äldre. Förändringen måste ske med omsorg så att var och en kan få sin matsituation löst på ett tillfredsställande sätt.

Stadsdelsfullmäktiges bedömning är att det är svårt att beräkna de ekonomiska konsekvenserna då kostnaderna är beroende av vårdtagarnas val.

Jamal El-Haj
ordförande

Inger Björkqvist
stadsdelschef

Bilaga

Uppskattade kostnader för matdistribution i Limhamn-Bunkeflo:

Ordinärt boende 2010

Merkostnad/subvention för matdistribution

Intäkt/portion/brukare (kr)	43,00
Kostnad/portion/vbrukare (kr)	45,00
specialkost/prtion/brukare (kr)	45,00

Antal personer med bistånd, våren 2009	Snitt/antal portioner/dag	Snitt/antal port/mån	Intäkt/mån (tkr)	Kostnad/mån (tkr)	Diff/mån (tkr)
368	250	7605	327	342	-15

Helårseffekt, merkostnad, tkr 180

Tillkommer kostnad för har specialkost (2% av portionerna), tkr: 6

Summa merkostnad/subvention per år (tkr) 186

Dokumentation i Origo och beställningar

Bedömning, tid:

15 min/bistånd och månad * 368 bistånd*12mån/60 min 1110 tim/mån

Timkostnad 242 kr

Summa personalkostnad för documentation/beställning (tkr) 269

Distribution inkl. gångtid, värma och öppna upp förpackningar

Bedömning, insats i 60% av leveranserna: 150 personer

Tid, 15 min per insats inkl leverans per dag* 150 personer/portioner*365dagar/60 min 13688 tim/år

Timkostnad 242 kr

Summa personalkostnad per år (tkr) 3312

Totaltkostnad per år i tkr 3767